

Fietsband overleeft fierljep-evolutie

Zonder materiaal geen sport. Van racket tot rokje, van shirt tot schoen: sporters staan nooit 'kaal' aan start of aftrap. Dit seizoen op deze plaats aandacht voor de sporter en zijn/ haar materiaal.

Vandaag de laatste aflevering, deel 77: de fietsband, onmisbaar attribuut in de fierljepsport.

Door Edwin Fischer

Als één ding duidelijk is geworden in deze serie, dan is dat wel het feit dat sport evolueert en dat de bijbehorende attributen daarin net zo hard meegaan. Het frappante wil echter dat, ongewild, in deze laatste aflevering een sport aan bod komt die wel geëvolueerd is, maar dat het brede begrip van 'de grip' haast stil is blijven staan.

Want wie vijftig jaar fierljeppen analyseert, komt tot een mooie conclusie: spuug, hars en een binnenband van auto of fiets zijn, op een enkel en veelal mislukt experiment na, de enige en nog altijd beproefde hulpmiddelen die een fierljepper gebruikt om beter in de polsstok te kunnen klimmen.

Toch zit er nog wel opbouw in het gebruik van de middelen ter verbetering van de grip. Het allereerste hulpmiddel was, naast uiteraard het ordinaire spugen in de handen, een doodgewone gebreide sok. Deze was evenwel niet bedoeld om meer greep op de destijds nog houten polsstok

te krijgen. Het was een bescherming van de huid. Want wie het geweest is weet niemand meer, maar in de beginjaren van de wedstrijd sport was er ooit een helder licht die bedacht had om scherpzand in de verf te mengen waarmee de houten pols werd gesmeerd.

Evert Wilstra weet dat nog als de dag van gisteren. „De fellen hongen der by ast yn dy polsen klimme moast. Mar it wurket wol, want de pols wie hiel stroef. Mar om in protte skaafplakken foar te kommen wiene der guon dy't sokken oanlutsen. Mar dêr waard it wol folle glêder fan.” De uitvinder van de in 1974 in wedstrijdverband ingevoerde aluminium polsstok zette het verfrutueel gewoon door bij de innovatie uit die tijd.

„Mar ik hie al hiel snel yn 'e gaten dat der wat barre moast tsjin de skaafplakken. Doe bin ik op it idee kaam om in âlde dûsmatte yn stikken te knippen. Wist wol, mei dy sûchnapkes oan de ûnderkant. Dy befestige ik dan mei elastiken of strookjes fytsbân oan myn linkerfoet. En dat gong poerbêst. Ik hie in protte mear grip mei de fuotten en hast gjin lêst mear fan dy smorange skaafplakken”, herinnert Wilstra zich.

Dat hij niet degene geweest is die ooit echt met de fietsband, als vervanger van de douchemat, begonnen is, deert hem alderminst. „Wa't dêr mei begûn is wit ik net. Ik wie wol altyd dwaande mei neitinke oer materiaal en it ferbetterje fan de prestaas-

jes, mar dy fytsbân sa as dy noch altyd brûkt wurdt, komt net fan my.”

Klaas Haanstra is een ljepper die al 25 jaar op dezelfde wijze de binnenband van een fiets gebruikt om tijdens het klimmen meer grip te krijgen op de polsstok. Hij heeft een heel ritueel ontwikkeld. Allereerst wordt een sportsok waar de tenen zijn uitgeknipt om de rechtervoet aangehouden. Vervolgens 'zwachtelt' de Fries kampioen een fietsband om de voet, om daarna met een spuitbus hars op de ingetapete voet te spuiten.

„Sa ha ik it altyd dien, ik wit ek net better. Dy fytsbannen helje ik ien kear yn it seizoen by de fytsmakker yn Woarkum.” Haanstra gebruikt per seizoen een stuk of drie, vier fietsbanden. Het onderhoud daarvan is simpel. „Gewoan yn de wasmasjine meiwaskje. Troch de sjippe wurdt de bân stroef. Hy moat ek net nij wêze, dan is er noch te glêd. En ik lit de bannen altyd yn it wetter stean. Dêr wurde se ek better fan.”

De hars is een middel dat, in tegenstelling tot de fietsband, door alle ljeppers al sinds jaar en dag gebruikt wordt. Niet alleen op de al dan niet van een fietsband voorziene onderbenen, maar ook in de handen wordt het goedje aangebracht. Tegenwoordig worden de spuitbussen, die officieel handpasta zeggen te bevatten, centraal ingekocht. De ljeppers kopen ze vervolgens voor €7.50 van de eigen afdeling. Gemiddeld gebruikt een ljepper twee bussen per seizoen, al is een 'trainingsbeest' als Bart Helmholt één bus in de drie weken kwijt. „Mar ik brûk wol in hiel protte, omdat ik neat oan it tafal oerlitte wol. It mei him net oan it materiaal lize as ik in sprong fergriem.”